

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Feloldás szerkesztő háborús írás miatt a szerkesztésért felelős: **PURJESZ MÓR.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Székelyi-tér 3., telefon-száma 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy hónapra 1 " 20

Heves ágyuharcok a Visztulánál

Varsó körül kezdetét vette a borzalmas harc.

Győzelmeink a Kárpátok között.

Pár napon át a rossz időjárás miatt némi szünet volt egyik másik harcúterén. Ez azonban nem azt jelenti, mintha a fegyverek működése teljesen megakadt volna. Ez csak azt jelenti, hogy az eső, köd és sár miatt nagyobb összehúzó-zések nem voltak.

Ma aztán, miután a harcoktól érkezett jelentések tudatják, mindenfelé megkezdődött a kíméletlen harc, melyben a szövetséges hadak teljes dicsőséget arattak.

A hosszú harcok alatt az akadatlannal tart hadaink erős offenzívája. Különösen hevesek az ágyuharcok a Visztula körül és a szövetséges hadak Varsó falai alá érve megkezdtek az ostromot. A Kárpátokban lassan haladhatnak csapataink, de nap nap után több orosz áll-
dóznak ki a megszállott helyekről.

Mai híreink a következők:

Przemysl hősies védelme.

Bécs, jan. 13.

A Deutsches Volksblatt harcúteri tudósítója a sajtóhadiszállásáról a következőket jelenti:

Arról értesülök, hogy Przemysl-nél az orosz hadsereg eddigi rohamai borzasztó veszteségekkel jártak az oroszokra. A védők kirohantái rendkívül nagy veszteségeket okoztak az ostromlóknak. Az elfogott orosz tiszték leplezetlen csodálattal beszélnék ezekről a kirohamásokról, valamint a vár tüzéségének nagy sikerű eredményéről. Az oroszok sorait különösen a gyakori rohamokkal ritkították meg.

Visszavert orosz támadások.

A helyzet változatlan.

Orosz Lengyelországban a Nida alsó folyásánál tegnap makacs harcok voltak. Itt az oroszok támadásba mentek át és több helyen jelentékenyebb erőikkel megkísérelték a folyó völgyén átkelni, azonban nagy veszteségükkel mindent visszaverték őket. Gyalog-

sági támadások alatt a szomszéd szakaszokban heves ágyuharc folyt amely több óráig tartott.

A többi arcvonalokon jelentékeny esemény nem történt.

Egy tevékeny felderítő járőrünknek sikerült tegnap éjjel az ellenséges állást állórai, a mögöttes fekvő helységbe behatolni és egészen az ellenséges ezredparancsnok lakásáig előnyomulni. Erről a szerész vállalkozásáról a járőr egy elfogott tiszttel és hat más fogolyval tért vissza.

Höfer, a tábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

Német ágyunaszádok a Visztulán.

Kopenhága, jan. 13.

A mai lapok pétervári jelentése szerint a Varsó körüli harcokban részt vesz a német tengerészet is. A németek számos spró gőzöst ágyunkkal szereltek fel és ezek a kis német hadihajók élénken támadják a folyó közelében levő orosz hadállásokat. Az első támadást a német monitorok Vyszogrodnál, a Brurának a Visztulába ömlésénél indították meg.

A németek előnyomulása Varsó felé.

Haga, jan. 13.

A Times pétervári tudósítója jelenti: Az oroszok három hét óta küldik az értesítéseket a Bura, Visztula és a Radvához, a csata dicsőre ennek megkezdte. A németek ezzel szembe nem szüntették meg offenzívájukat. Némely helyen a németek oly erős nyomást gyakorolnak a frontra, hogy folyton új orosz erőket kell beállítani, hogy a német támadások föltartaként legyenek.

Kopenhága jan. 13.

A mai orosz lapok jelentik, hogy hivatalos forrásból eredő értesülés szerint a németek támadása a Sucha vonalán Moghely körül egyre hevesebbé válik. A jelentés így szól: Bírmany komoly veszte-

ségek érik az a németek, több ponton megkezdte támadják állásokat, több helyen sikerült a németeknek lövészárkokat elfoglalni.

A németek acélpajzsai.

Kopenhága, jan. 13.

Legutolsó pétervári jelentés szerint a részleharok a sucha-holmói vonalon nemcsak folyamatosan vannak, de egyre hevesebbé válnak. A németek csaknem teljes biztonságban haladnak előre, állandóan a föld alatt, amely hosszú árkokban maguknak csákmányakkal, annyira nyomulnak előre, ha pedig ki kell lépniük az árokból, akkor ugyanolyan acélpajzsot használnak, mint amitől a japánok Port-Artur ostrománál a drótvények ellen intézett támadások alkalmával vettek megükkel.

Német repülőgépek az angol partok fölött.

Berlin, jan. 13.

A „Lokalanzeiger“ kopenhágai jelentése szerint tegnap délelőtt nagyobb, legújabb típusú repülőgépből álló német asztróflóra jelent meg a Themse torkolata közelében, valószínűleg avégből, hogy London ellen intézzen támadást. Az időjárás azonban igen kedvezőtlen volt. Sűrű köd uralkodott. A repülőgépre az angol partidék menten tovább repült Dover felé, ahol néhány bombát dobott le, majd tovább Dúnkirchen felé, ahol hevesen bombázták a városnak az angolok által megszállott részeit. Körülbelül negyvenötven bombát dobtak le, amelyek jelentékeny károkat okoztak és számos embert megöltek, vagy megsérültek. Angol repülőgépek nem zavarták a német légi flottát, a mely mintegy félóránig keringett a város felett, majd háborítatlanul visszatért a felszállás helyére.

A német katonák a francia falvakban.

Basel, jan. 13.

Müller ezredes, aki nemrég meglátogott több, a németek által megszállott francia falu, a falvak lakossága és a német katonák közli viszonyról a következőket írja: Az ezredes kérdészködésére a francia lakosok mindent kijelentettér, hogy a németek nagyon udvariasak és a velük való érintkezés rendkívül kellemes. Egy házba, ahová kuz német

katonák volt elszállásolva, egy fiatal asszony, mikor megkérdezte a német katonák viselkedéséről, élénken és nem minden melegség nélkül így felelt: „A németek nagyon szeretetteljesek és tisztességesek.“ Az asszony rámutatott arra is, hogy mily nagy volt azelőtt az inség a faluban, míg most a lakosságnak elemi szeszrel való ellátása itt is, mint mindenütt, ahol német csapatok szállottak meg francia falvakat, teljesen rendben megy. Elemi cikkeket a hadvezetés szerez be és szétosztja a lakosság között. A német katonák maguk is megosztják kenyérüket a lakossággal. Az eredeznek arra a megjegyzésére, hogy a németek tehát mégsem barbár emberek, az asszony így felelt: „Törvés: ez, hogy nem. De a háború annyira felfingerli az embereket, hogy egymást gyűlözzék és rosszat beszélnek egymásról.“

A flandriai harcok.

Amsterdam, jan. 13.

A „Telegraf“ jelenti a dixmuidesi helyzetéről: A felejdonkheperi város a németek kezén van. Az Yser válszítja el harcokunkat a szövetségesektől. Ez utóbbiak a nyugati oldalon megérkezték az úgynevezett „magassvart“ a egy ott levő házcsoportot, amely Cieskerke községhez tartozik. Azonfelül mindkét fél erősen elszántolta magát az elpusztított házak romjai között. Az Yser mentén tehát a front egy bizonyos védővonalat alkot Dixmuiden—St. Georgestól egészen a tengerpartnak egy pontjig, Lombardzye és Westende között.

Egy havi közigazgatás

Az alispán havi jelentése.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg Hervey István alispán elnöklésével január havi rendes ülését. A bizottság mai ülésén választotta meg a törvényben előirt albizottságokat. A bizottságok megalakításáról lapunk más helyén tudósítottunk. A bizottságok megválasztása után az aladók terjeszték elé havi jelentéseiket, melyeket a bizottság tudomásul vett.

A havi jelentések közül legfontosabb az alispán havi jelentése, melyből a következőket emeljük ki:

Az elmúlt hónapban a közigazgatás menete zavartalan volt. Végrehajlatott az 1878—1890 ben született B) osztályú népfőlkedők szemléje, ami az egész vármegye területén kielégítő eredménnyel járt. Az alkalmasság talált 1887—1890. évbéli születésűeknek bevonulási kötelezettsége január hó 16 ikára tüzetett ki.

A termény és lisztárak legmagasabb fokának megállapítása végett a hó elején érkezőt tartott az alispán a járási főszolgabírók s a vármegyei gazdasági egyesület s a kereskedelmi és iparkamara küldötteinek bevonásával. A járásonként megállapított árakat fölüntető kimutatót felterjesztette a kereskedelmi miniszterhez, egyben intézkedett a rendelkezés meghirdetése végett. A döntés ellen Sternheim Ferenc nagylaki lakos és Teltsch Adolf makói lakos éltek felbuzgósítással.

A kereskedelmi miniszterium a belügyi és földművelésügyi miniszterekkel egyetértőleg az egész ország területére nézve egyszerre s az egész vármegyére nézve egységesen döntött a vitásá telt kérdésben a búzára nézve 39,50 koronás, a rozsra 31,50 koronás, az árpára nézve 26,50 koronás s a fengerre nézve 20,50 koronás maximális árt állapítván meg, míg a zab maximális árt a földművelésügyi miniszterium 24 koronában szabta meg.

A belügyminiszterium jóváhagyta az elhagyott gyermekek eltartási költségeire az 1915-ik évre 1 százalék, a vármegyei nyugdíjalap javára az 1915-ik évre 2 egynegyed százalék vármegyei pótdó megzavaszását ki mondó közgyűlési határozatokat.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Jannár 14. Csütörtök. Róm. kath. Hil. pk. et. Protestáns Hil. pk. et. Görög Orosz jan. 1. Újév 1915. Nap kel 7 óra 47 perckor nyugszik 4 óra 31 perckor.

Időjárás. Enyhe idő várható, sem mi vagy csak kevés csapadékkal. Sürgönyprognózis: Enyha, semmi, vagy kevés csapadék. Déli hőmérséklet 58 fok C.

Meghívó. A makói független sajtó és 48-as III. olvasókör 1915 évi január hó 17-én délelőtt 11 óra kor tartja rendes évi közgyűlést amelyre a tagokat és u.o. hívja meg — az Elődség.

A katonügyi osztály figyelmeztetése. A katonügyi osztály figyelmezteti mindazon új és szerény ajándékosokat, kik ez év január 2-án járműveikkel katonai célokra kirendelve lettek és bírái okból szabadságoltak és már haza is érkeztek — ezt annak szamarerő bejelentésével, hogy hány lóval voltak kirendelve és hányval érkeztek haza, nyilvántartásba vétel végett a katonai nyilvántartó hivatalba mulhatalannul jelentésbe, nehogy a számadás és kifutás körül zavarok származhassanak.

Háborús est a Kaszinóban. Lpuna egyik számában már megemlékeztünk arról a fényesen ígérkező estélyről, melyet a katonák özevyei és árvaí javára a hó 16-án rendez Makóváros nemes szívé társadalmá a Kaszinó helyiségében. Az estély félkilenc tor kezdődik és a belépődíj sze célyenként egy korona, a tanuló jegy pedig csak 50 fillér, tehát olyan fia öszeg, hogy tekintve a nemes cslt, ott mindenkin-k meg kell jelezni. Ezt ezen felül még indokoltá teszik az alábbi szereplők és az alábbi változatos műsor: 1. Magányító beszéd, mondja: Náray Tamás öméltósága. 2. Zsnoemzky Ella kiasszony zongorakísérete mellett énekel: Horváth Róznika kiasszony. 3. Horcag Ferenc alkalmi prózája (Anyák háborúja.) felolvasza: Dr. Petrovic György ur. 4. Liszt Ferenc XIII. magyar

rapsozóiját és Schárvenka leányul nemzetitác darabját zongorán előadja: Dózsa Lontá kiasszony. 5. Nemzeti kultúrák harc. Szabad előadás. Tartja: Juhász Gyula ur. 6. Kics József kőtörő, Várnay Zsuzsai: Kriszta utok járnak. A gyermek örök költemények. Előadja: Horvitzné st. Komjátay Mici urnó.

A katonák szabadsága. A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint az uőbbi időben mindgyakrabban fordulnak elő oly esetek, hogy a harcokról hazajött sebesült, valamint a katonai kór házakból gyógyultak elbocsátott katonák jogosulatlanul és önkényesen szabadságot vettek maguknak és így — a felelősségtől eltekintve — holléüket hosszabb ideig meg sem lehetett állapítani. E visszaéléseknek a jövőben elejét veendő, a honvédelmi miniszter utasította a város és a vármegye törvényhatóságát, hogy a területén tartózkodó, szabadságot katonákat igazolásra szólítsa föl, ha pedig azok szabadságukat okmányokkal igazolni nem tudják, akkor a katonai hatóságuk adandók át.

Elhunyt hős. A Makóra került sebesült hős katonák közül tegnap is elhalt egy a makói kórházban. A hős neve Tóth Károly református vallású rábaszentgyöreyi lakos, ki tífuszban hunyt el. Temetése ma délután ment végbe egyenlőleg részvét mellett, mint máris előzőleg elhunyt bajtársalé.

Felhívás a polgárokhoz. A polgárok felhívása, hogy az új szolgálatt beosztást, mely a parancsoktól a város ablakába lesz a tette, f. hó 15-iktől pntektől kezdve, tekintse meg s mindenké az ott megjelölt időben pontosan jelentkezék szolgálatt tételre. — A parancsok.

Gépészek fölmentése a katonai szolgálatt alól. A földművelésügyi miniszter leiratol intézett Csanád vármegyéhez, amelyben közli, hogy a kőbányászat munkásokkal nem helyettesíthető, népfelkelésre kötelezet, mindkét gazdasági gépkezelők (gépészek) feltétlen szükségesség esetén, amennyiben behívás nincsenek, vagy pótlakulásokhoz vannak beosztva, az elkerülhetetlenül szükség tartamára a népfelkelési tényleges szolgálatt alól felmenthető. A már bevonultak csak a egész kivétel és leggyözebb esetekben szabadsághatók

A makói Önségélyző Egylet, mint szövetkezet,

előjegyzéseket elfogad a XXIII-ik hetibetét csoportra 1915. évi február hó 15-ig a hivatalos órák alatt htfőn, szerdán és pénteken. (Hunyadi-utca.)

A múlt évi december hó végével lejárt XVIII. hetibetét csoport tagjai ezuttal értesítetnek, hogy a kifizetések február hó első napjaiban a közgyűlés után megtörténnek; azok, akiknek pénzükre előbb szükségük van, a pénztári órák alatt jelenkezzenek. Az igazgatóság.

Ujabb katonai behívás.

Az 1875—1881-ig született régi katonáknak a hó 20-án be kell vonulniok.

A honvédelmi kormány legújabb rendelkezésével behívás mindazok volt katonáknak, kik 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, és 1881. évbén születtek. Makó város katonügyi osztálya a behívás alkalmával mihez tartás végett a következőket teszi közhírré:

A m. kir. honvédelmi miniszter t. évi január hó 10. kelt 305. elnöki 4—1915. számú rendelete alapján mindazon a magyar szent korona országai területén tartózkodó 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881 évbén született és esetleg ennél fiatalabb A. osztályú, katonailag kiképzett, népfelkelésre kötelezett magyar állampolgárok, akik a közöri hadseregben, hadi tengerészetben, a honvédségnél vagy a csendőrségnél szolgáltak és bármely okból még a nemtényleges viszonyban, (polgári viszonyokban vannak (vagy létezésmfelettiak, beteges stb.) szemmel tényleges népfelkelési szolgálatt be hívatnak.

Fent említett népfelkelésre kötelezettek, valamennyien, tehát az ajánlati lappal ellátotak is, taktikát nélkül az abban foglalt rendelkezésre illetőségi helyükre való tekintet nélkül a jelenlegi tartózkodási helyüknek megfelelő népfelkelési parancsokhoz 1915. évi január 20-ára behívotnak.

Felreértések kiküszöbölése végett megjegyeztet, hogy bármely okból, tehát betegség vagy szolgáltatási képesség okából szabadságholtak, továbbá bármely fejezőneműről származó, tehát az öszes a lovaságnál szolgáltak is bevonulni kötelesek.

Ellenben nem tartoznak bevonulni a népfelkelési tényleges szolgálatt alól bizonytalan időre felmentett népfelkelésre kötelezettek. Hasonlóan nem tartoznak jelen rendeletet alapján bevonulni azok népfelkelésre kötelezettek, a kik vagyis, katonai vagy honvéd főfővizsgálat, a hadsereg, haditengerészet, honvédség vagy a csendőrség kötelékéből annak idején elbocsátottak és ennélfogva a népfelkelés B. osztályába tartoznak, végül a járási tisztviselők által már békében katonaként kijelölt s ehhez képest ajánlati lappal ellátott népfelkelésre kötelezettek.

A behívottak a következőkre figyelmeztetnek:

Bevonulásuk alkalmával meleg takaró, meleg alsó és felső ruházatot (kötött ujjas mellényt, kötött alsónadrágot, felső posztó kabátot) és nadrágot, esetleg télikabátot) övszakkót, övcsészét és kálizakot, jó erős lábbelit és két napi élelmet vigyenek magukkal.

A saját teljes ruházat használatát naponta 30 fillér, a magukkal vitt élelmet, amennyiben tényleges szolgálattra visszatartanak, napi 1 korona térítést fognak kapni, a takarók pedig becsleái áron megvételnek.

A népfelkelési igazolványi könyveket vagy másan nánt levő egyéb katonai okmányokat okvaten vigyék magukkal. A bevonulók

népfelkelési (katonai, honvéd) igazolványi könyvek birtokában a vasútkon a III. osztályon ingyen utaznak. Az ilyen okmányal nem rendelkezők részére a katonai ügyosztály ingyenes vasúttutására jogosító igazoló jegyet személyenként fog kiállítani az oda és esetleges visszatutására. Ezen igazolási okmányok a vasúti állomások jóval a vonat elindulása előtt az állomás jegypénztáránál bemutatandók, illetve lebélyegeztetendők.

Azon behívott népfelkelésre kötelezett, ki a kijelölt határidőre és helyre be nem vonul, korbatalommal vezettetik elő és a katonai behívás iránt tanúsított engedelmesség büntetéséről szóló 1890. évi XXI. t. c. 4 §-a értelmében két évig terjedő börtönnel büntetetik.

Levelék a csatáról.

Mindent a hazáért!
Száva-part, jan. 10.

Jönnék-mennek a halvány rózsaszínű tábori levelezőlapok. Innen a táborból az alföldi kis fehér házakba s azokból vissza ide a táborba. Gyakrabban ritkábban. Sokszor mindennap, sokszor heteken át egyszer. Asszerint, a mint táborunk hozzáférhető jobb helyen van, vagy pedig félreeső járhatlan vidéken. Nyugodtabb táborozásban, avagy izgalmas tüzvonalban.

Ezekből a jövő-menő levelekből kiérzik a magyar néplelek minden érzése s áthullámzik ezeken a bakaleveleken a magyar lélek minden hangulata s belső nemessége.

Kettős mély érzés lakja a magyar népfelkelő lelkét. A családjához való mélyszéles vonzalma s hazája iránt való erős szeretete. Minakettő fnyesen csillog fel s gyönyörű harmóniában fonja át egymást ezekben az egyszerű igaz lelkekben.

Aggódik, bánkodik a magyar népfelkelő otthon hagyott szegény családjáért s leveleiben lelke minden érzésével átéli, vigasztalja őket, de azért örömmel védi hazáját, büszkén szenved érte. Itt a sáncárokban s a családok tüzében.

Ne félte senki azt a nemzetet, a melynek még ilyen s így érző fiai vannak. Mert ezek tudják, hogy hazájukat védve valójában családjukat s tüzelyüket védik, hazájuk nyugalma a családjuk nyugalma s a magyar haza boldogsága a magyar családok boldogsága, melyért élni, halni kell és élni, halni — érdemes.

Csak pár levél néhány sora, a mit bemutatok. Milyen megható, de egyuttal milyen felemelő hangok, mik e sorokból felénk kiáradnak. Valamennyi családjának s hazájának együttes mély szeretete.

Vigh Sándor népfelkelő írja a feleségének Nagymajláthra, a mint következik: „Édes feleségem tudatlak, hogy egészséges vagyok, melyhez hasonló jól kívánok mindnyájatoknak. Továbbá es levelemben felkérlek, add át családjainak tiszteletemet. Állítsd őket sorba és olvasd fel nekik, a mint írva van. 1-sőnek tisztelem a 11 éves Andriát, a 9 éves Juliskát, a 7 éves Saanyit, az 5 éves Imrét, és szintén 5 éves nagy Pistát és a 3 éves kis Misvát, meg a 2 és fél éves Janikát és írjal nekem rólok, hogy miképpen fogadják tiszteletemet s áldjon meg az Isten beneteket, írjal nekem sok levelet, isten veletek, de mindig gondoljatok arra, hogy a távolban hazámat szolgálom, ez vigasztaljon meg beneteket.”

Májó János is ír a feleségének Nagylakra. Így szól az írása: „Kedves feleségem, nekem nincsen

semmi bajom csak a honvágyom a családom közzé, de ebbe a sűrű világban hazámért távollétem, mint katonának hű kötelességem s szívemen hurcolom e kötelességem. Köszönöm édes apám és édes anyám, hogy felneveltek, köszönöm édes feleségem, hogy hozzám hű voltál. Most én örömmel hordozom a hazát védelmező fegyvert. Ne sirassanak édeseim, inkább legyenek büszkék, hogy hű harcosnak érem magamat, továbbá nagyon ritkán irnak."

Ugyanaz a Majó János írja Mező-hegyesre anyjának: "... Szeretett kedves édes anyám, a legjobb egészséget kívánok magának, mert eléggé sajnálom, hogy nem a legjobb egészségnél örönd. Nekem nincsen semmi bajom, édes anyám, jó sorsom van, csak hogy katonás, de a legjobb önzéssel szolgálom veszélyben forgó hazámat. Miattam ne aggodjanak, mert a maguk nyugalma és családom jövője adta a kezembe ezt a dicső fegyvert és a hazámért, családomért bátran állok az ellenség ölmogyói elé. Legyen büszke édes anyám, katoná fiara, ne sirasson, örüljön vitézek közt harcoló fiának."

A r a c s i Ferenc írja barátjának Szabó Sándornak Hódmezővásárhelyre: "Megértettem a leveledből, hogy te rád is rád került a vizitáció, a mi elég szomorú, de azért ne ess kétségbe, mert a haza boldogságért és javáért mindent meg kell tennünk és meg is tesszük, a mi csak tőlünk kitelik..."

... A milyen ragyogók, olyan igazak, őszinték e levelek szavai. Szegény A r a c s i Ferenc bajtársunk már be is bizonyította. Mindent megtett, a mit csak tehetett. Többet nem tehetett annál: az életét adta oda a haza boldogságáért és javáért. Duló csatástüzből bátran, büszkén rohant az ellenségre, ám az ellenség golyója szíven találta a szegény A r a c s i Ferenc bajtársunk Szerbia földjén hősi halált halt hazájáért. Ott nyugszik már hevenyészett hant alatt a rosnoki határdombok között. Álmodik a magyar haza boldogságáról s dicsőségéről, a melyért mi többi bajtársai itt a csatamezőn még küzdünk, harcolunk tovább!

K. P.
népl. főhadnagy

A közigazgatás albizottságai.

Választás a közigazgatási bizottságban.

A törvény értelmében minden évben újra kell alakítani a közigazgatási bizottság albizottságait. Csánádmezei közigazgatási bizottsága a törvény ezen intézkedéseinek mai napon tartott ülésén tett eleget és a közigazgatási bizottság albizottságait a következőleg alakította meg:

A gyámi felügyeleti köldöttségbe a főispán a maga részéről törvényadta jogával rendező tagokul, Demkó Pál dr. és Schaller József dr. póttagul pedig Nagy Károlyt nevezte ki. Ugyanebbe a köldöttségbe a bizottság rendező tagokul Kayser Lajos báró Urbán Péter, póttagul pedig Vásárhelyi Lászlót választotta meg.

A pótdadó felszámolási bizottság tagjai lettek: Návay Lajos dr., Vásárhelyi László, Demkó Pál dr. és Nagy Károly.

A őrdei másodfokú bíróság rendező tagjaival megválasztották Makó Sándor dr., Návay Tamás, Urbán Péter báró, Szója Kálmán, póttagok Schaller József dr. és Nagy Károly.

A börtönvizsgáló köldöttségbe Makóra Návay Tamást, Nagylára Schaller József dr., Baltonyára pedig Urbán Péter bárót választották meg.

Az adóügyi bizottság rendező tagjai lettek Návay Tamás, Demkó Pál dr., Vásárhelyi László, Kayser Lajos, póttagok Nagy Károly és Szója Kálmán.

Ezután tiltos szavazás útján a közigazgatás fegyelmi választmányát választották meg, hova rendező tagokul megválasztották: Návay Tamás, Urbán Péter báró, póttagul Schaller József dr., az államiak közül rendező tagok lettek Gallér Béla és Tokody Viktor. Bagary Kálmán pedig póttag.

Makó város részére folyóvá tette a 32000 koronás államszállítást, ugyazintan folyósította az 1515 ik évre szükséges jogyzói fizetéskiegészítéseket s korpótlékokat.

Makó város szervezési szabályrendeletének függőben tartott egy pontjára, a városi adóhivatal szervezésére nézve is döntött a belügyminisztérium, feloldván a városi képviselőtestület határozatát s az azt jóváhagyó törvényhatósági bizottsági határozatot, utasítván Makó városát arra, hogy a szervezeti kérdésekben újabb határozatot hozzon.

A vármegyei nyugdíjválasztmány a döntésként tette a törvényhatósági bizottsághoz mindama övezetek és árvek elterelésének 20 százalékkal leendő felmérése iránt, akik ellátása az 1913 ik évtől megelőzően nyert szabályozást. A törvényhatósági bizottság megáta tette a javaslatot s azt határozattá emelte.

Rendelet a hadifoglyok foglalkoztatásáról.

Hadifoglyok mezőgazdasági munkája.

A háboru talán sehol sem okozott annyi bajt, mint a mezőgazdasági munkánál. Hadbavonultak a munkaadók és a mezőgazdasági munkások. E körülmény miatt az ország egyes vidékei a földet megművelésnek maradtak. Csánádmezeiben ugyan megművelhetlen föld állha van, az azonban bizonyos, hogy a tavaszi földművelési munkáknál nálunk és észlelhető lesz a munkahiány.

Ezen a bajon segít most a hadügyminiszter egyik rendeletével. A hadügyminiszter ugyanis egyrészt az esetleges munkahiány megszüntetése, másrészt a hadifoglyok foglalkoztatása céljából, mezőgazdasági és földmunkák végzésére, az arra igényt tartó munkaadóknak, szerződés mellett, hadifoglyokat bocsát rendelkezésére.

A hadifoglyok alkalmazásának feltételei, értesülésünk szerint a következők:

A hadifoglyok kizárólag csak a szerződésben kikötött mezőgazdasági vagy földmunkák végzésére alkalmazhatók. Helyszíntre szállításuk előtt orvosilag megvizsgálatnak és csak teljesen egészséges foglyok rendelkezhetnek a munkához. Az orvosi vizsgálat munkáuk állításuk első két hetében 5 naponként a munkaadó költségére megisméltendő.

A foglyok, valamint az őrszükre kirendelt őrszemélyzet elhelyezéséről és élelmezéséről a munkaadó költségére köteles gondoskodni.

A hadügyminisztérium a foglyok élelmezését is pontosan meghatározza. Reggelre fejkenként egy lányer rántottleves, ebédre legalább 100 gramm húst és főzeléket kapnak, ezenkívül fejkenként és étkezésekenként legalább 400 gramm kenyér is jár. A hadifoglyok részére továbbá naponként 2-3-azor rum nélküli tea is kiszolgáltatandó. Szeszitalokat a foglyoknak adni tilos.

A munkaadó köteles továbbá az őrszemélyzet ellátásáról a részükre mindekor megállapított élelmezési költségek ellenében is gondoskodni.

A hadifoglyok munkájáért a munkaadó minden fogoly részére fejkenként és naponként 50 fillért fizet. A munkaadót terhel az őrszere kirendelt őrszemélyzet tagjainak és a hadifoglyoknak orvosi, gyógykezelési és ápolási költsége is.

A hadifoglyok munkaidője, a szokásos pihenőket beleértve 12 óra, a vasárnap pihenő nap. A munkabér szombaton fizetendő.

A hadifoglyokat rendelkezésre bocsátó katonai parancsnokság és a munkaadó között létrejött szerződés felbontására mindkét részről 8 napi felmondási idő van megállapítva, esetleges viták eldöntéséig pedig az illető katonai parancsnokság székhelyén illetékes rendező bíróság hatáskörébe tartozik.

Ezek mellett a feltételek mellett egy foglyomunkás egynapi összes költsége - az esetben, az látás építéséről nem kell gondoskodni - 170-180 fillérbe kerül.

Az eddigi tapasztalat szerint a foglyok munkájával meg vannak elégedve és viselkedésük ellen sem merül fel kifogás.

A hadügyminisztérium feltételeit a hadifoglyok alkalmazása tárgyában a földművelésügyi igazgatás szervei már országszerte tudatták gazdák közönséggel.

Egy ügyes józan

kereskedő segéd,

aki nem hadköteles, felvétetik IRTZ SÁMUEL özv. cégnél.

Jóra való, megbízható fiu tanulónak

felvétetik e lap nyomdájában.

Egy jóforgalmu

italmérés

berendezéssel együtt eladó. Értekezhetni lehet Iritz Sámuel özv. cégnél.

LEGUJABB.

Külgyminiszter változás.

Budapest, jan. 13.

A magyar távirati Iroda jelenté Bfcsből: A Fremdenblatt mai est lapja közli: Gróf Berthold külgyminiszter, aki őfelségétől már hosszabb idő előtt kérelmezte kegyelemben való elbocsátását, ezen kérését legutóbb helyen ismét megújította. Őfelsége méltányolta a fontos személyes okokat, melyek a külgyminiszteri visszalépésre indították és kegyestelét kérésének eleget tenni.

Berthold utódul Burián István báró, őfelsége személye körüli miniszter fog külgyminiszterré kineveztetni.

Románia mint békeközvetítő?

Bukarest. A „Nemzetközi Távirati Hírlap“ bukaresti tudósítója föltétlenül megbizható forrásból jelenti: Diamandi dr. Románia pétervári követé és Isráil dr. hosszasan tanácskoztak Rómában Bálwo herceg, római német nagykövettel. A tanácskozáson résztvett Románia római kövele, Ghyka herceg is. Dipomáciái körökben ennek a tanácskozásnak rendkívül nagy fontosságot tulajdonítanak. Isráil dr. a tanácskozás után főbb római újságírókat fogadott, akiknek azt mondotta, hogy a béke minden mezeje és a békekötés Rómában fog történni.

REGÉNY

Egy világváros rejtelméi.

(728)

93. fejezet.

Mi hát a való?

Ezt én jól tudom. És ha én azt mondanám: Uram, vétkeztem, de legyenek irántam kímélettel - legyen meggyőződve, hogy enyhe büntetést kapna.

De én teged, ily körülmények között úgy kell bánunk önnel, mint közönséges gonosztevővel.

Szálljon tehát magába. És csak ismételhetem, hogy ártatlan vagyok.

Erre a rendőrök megvető mozdulattal tett és cseppetelt.

Hívják ide a porkoláb, parancsota a beépő szolgána.

A porkoláb csakhamar belépett. Ezt az urat vigye magával, parancsolá neki a rendőrök.

Ugy kell vele bánni, mint más föollyal.

Semmi kedvezmény. Bebocsátani hozza senkit sem szabad az én különös engedélyem nélkül.

Roberto föemelkedett s mondani akart valamit.

A rendőrök azonban szavába vartott.

Ha vallani akar, akkor beszélhet.

A védelemnek tehát nincs szava? Kérdé Roberto izgatottan.

A súlyos bizonyítékokkal szemben már csak az őszinte vallomása lehet helye.

Folyt. köv.

Kitünő hegyi borok

literenként 80 fillér, öt liter vételnél 72 fillér literje, nagyobb vételnél olcsóbb. Vidékre 50 literen felül 52 fillér literje.

Iritz Sámuel özv. cégnél
Makón.

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting”
Diesel motorok

Szivógáz

és benzinmotorok.
Cséplőgarnitúrák benzin- és nyersolajlokomobillal. Benzines magánjárók.

Meglepő újdonság!

Nyersolajmotorok
keresztfejvezetékekkel.

Gellért Ignác és Társa mérnök
iroda

Budapest, V. Kobáry-utca 4. szám.
Saját érdekében kérjen jótállást!
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek!

Egy üzlet helyiség

esetleg műhelynek is kiadó
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Száraz szalma

sertés perzselésre
Iritz Sámuel özv. cégnél
kapható.

Here polyva és tavaszi

árpa szalma
IRITZ MIKSÁNÁL
kapható, kazalonként és ölenként.

POÓR ENDRE
gyógyyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM
gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztálanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijítő szer.

Ára: Vilma krém 1 korona.
Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijítő 1 korona
Ezen piperezerek több kiállításra ér-
mekkel lettek kiállítva.

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen
A „MAKÓIFÜGGETLEN UJSÁG”-ba.

A HÁBORU

fejleményeire ugyszólván minden ember kíváncsi és megkettőzött szorgalommal olvassa azoknak a napilapoknak híradásait, amelyről meg van győződve, hogy legjobb értesülései vannak. — Ma már — kevés kivétellel — minden

MAKÓI

ember csakis olyan újságot olvas, amelyből világosan látja, hogy az a lap az ő szószólója is és az ő érzelmeivel egybe vág. Így nemhogy Makón, de vidéken sem nagyon sok

FÜGGETLEN

érzelmű ember van, akinek már kora reggel az asztalán ne volna a „Makói Független Ujság” az napi száma újabbnál-újabb hírekkel telve. — Ha pedig valakinek valami eladni, venni vagy haszonbérbe adni valója van, ezen közkedvelt

UJSÁG

meghozza a kívánt eredményt, mert olcsóságánál és megbízhatóságánál fogva Csanádvármegye legelterjedtebb napilapjai között foglal helyet. — Egyszeri hirdetés mindenkit meggyőz az elmaradhatatlan biztos siker felől. 0 0
Szerkesztőség és kiadóhivatal Széchenyi-tér 2 sz.

MEG VAN A BÉKE

minden családban, ha a férj saját arcképét látja a „Hősök nagy arckép albumá”-ban. Tehát helyesen cselekszik minden asszony, kinek férje vagy hozzátartozója a harctéren küzd, ha behozza ezeknek arcképeit kiadóhivatalunkba, még mielőtt

= a háborunak vége =

nincs, mert ez által nemcsak nemes célt szolgál, — mivel a befolyó összeg nagy része a vörös-kereszt javára megy, — hanem nagy örömet szerez ez által minden gondos asszony a háboruból visszatérő hősöknek. Jelszavunk: Mentől több fényképet, hogy annál szebb legyen a „Hősök nagy arckép-albuma.”

Még mindig fogad el kiadóhivatalunk az albumba fényképeket!!